

אמן ואמן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש אדר תשפ"ה | גליון רי"ב

זיך באשיצן פונעם מידת הדין

"וואס מיינסטו? איך זאל יעצט אפשטעלן דעם טראק נאר כדי דיר צו ברענגען איין מאראנץ? שטער מיר נישט מיין ריזע, אז דו ווילסט אן אראנדש גיי צום מארק און קויף איינס!", דער דרייווער זאגט זיך אפ זיינס, דרייט ארויף דעם פענסטער און יאגט אפ פון ארט איבערלאזנדיג א שנרל געדיכטע רויך.

דער צדיק הערט דעם אנטווארט פונעם דרייווער, און רעאגירט נישט. און איך בין געווען ערשטוינט וויאזוי דער דרייווער האט אזא קאטאגאריש צוריקגעוויזן אונזער פארלאנג. דער טראק איז שוין פיל ווייטער פון אונז און מיר זענען ממשיך מיט אונזער נסיעה.

מיר פארן אזוי נאך א שטיק צייט ווען פליצלונג האט דער פארקער אנגעהויבן זיך צו פארשטאטערן ביז עס האט זיך גענצליך אפגעשטעלט און טראפיק פאליציי האבן אפגעשפארט דעם גאנצן הייווער.

"וואס האט פאסירט?" האט זיך דער צדיק אינטרעסירט. א פאליציאנט וואס האט זיך ארומגעדרייט צווישן די קארס האט קלארגעשטעלט פאר די דרייווערס: "עטליכע מינוט צוריק האט דורכגעשיטן דעם 'אינטערסעקשן' א טראק אנגעפילט מיט מאראנצן אין אן אומגעהויערע שנעלקייט, ער האט פארלוירן קאנטראל און האט אריינגעקראכט אין אן עלעקטרישן שטאנג, דער רעזולטאט איז געווען שרעקליך: דער דרייווער'ס קאבינע איז גענצליך צודרוקט געווארן, און דער דרייווער איז אומגעקומען אויפן ארט, און הונדערטער מאראנצן קוילען זיך אויף דער ערד. מיר האבן ארייגעברענגט עקסטערע כוחות אויפצורייניגן די מאראנצן און אוועקפירן דעם טראק".

אונזער דרייווער בלייבט געפלעפט: 'דאס איז דאך אונזער דרייווער מיט וועמען מיר האבן גערעדט קוים א קורצע וויילע צוריק!'

ער באטראכט דעם געזיכט פונעם באבא סאלי וועלכע האט באלד דערשפירט זיין וואונדער, און מיט גרויס ווייטאג רופט ער זיך אן: "זאלסט וויסן, אז שוין א שעה צוריק, ווען דער טראק איז אונט פארבייגעפארן, האב איך געזען דעם מלאך המוות שוועבן איבערן טראק מיט זיין שווערד אויסגעצויגן..."

איך האב באלד פארשטאנען אז דער מידת הדין הערשט אויף דעם דרייווער איך האב רחמנות געהאט אויף אים און אים געוואלט ראטעווען, דערפאר האב איך דיר געבעטן זאלסט אים אפשטעלן און בעטן א מאראנץ כדי איך זאל מאכן דערויף א "בורא פרי העץ" און דער דרייווער זאל ענטפערן "אמן", וואס דער "אמן" זאל אים באשיצן און ראטעווען פונעם שווערן גזירה וואס האט געהאנגען אויף אים, ווייל דער כח פון איין "אמן" איז אומגעהויער גרויס **צו ראטעווען דעם מענטש פון א שווערע גזירה**, אבער וואס זאל איך טוהן אז דער דרייווער האט אונט נישט געוואלט אויסהערן, און ער האט ליידער פארלוירן דעם שאנס און דער מידת הדין האט גובר געווען, האט דער צדיק געזאגט בצער.

*

ווען עס הערשט דער מידת הדין אויף די וועלט ליגט א חוב אויף יעדער מענטש רחמנות צו האבן אויף זיך אליינס און מחזק זיין זיך מיט די משפחה צו ענטפערן "אמן", וואס דאס באשיצן פונעם מידת הדין און זוכה זיין צו אלע גוטע השפעות טובות.

(גליון "טוב לחסות בשם" - פר' תזריע ע"ה)

אונט אלע ווייסן מיר אז די מידת הדין בהשעוועט ארום פון אינעווייניג און אינדרויסן, צדיקים זענען נסתלק געווארן פון די וועלט, די שפיטעלער זענען ליידער פיל מיט ליידנדע אידשע קינדער, און עס קוקט אויס אז עס הערשט חלילה א קיטרוג.

צו איז פארהאן א עצה אדער א סגולה וויאזוי צו פארמיידן פון זיך און ווערן אפגעהיטן פון די שרעקליכע מידת הדין?!

דער ענטפער אויף דעם געפונען מיר אין א בריוו פון דער משגיח דער גאון און צדיק ר' אליהו לאפיאן זצ"ל "חכמינו זכרונם לברכה האבן מפליג געוועהן און גרויסע מעלה פון ענטפערן 'אמן', ווייל דאס איז דאך א זאך וואס איז נישט אנגעבינדן אין א שווערע טירחה אדער קאסט אסאך געלט, און אויב מא'יז נישט מקפיד אויף דעם, איז זיין אמונה אין חכמים נישט גאנץ, און דערפאר הייסט עס 'אמן' מלשון 'אמונה', ווייל דורך דעם שאצט מען דעם אמונה פון א מענטש! (קונטרס 'שומר אמונים').

קומט דאך אויב אזוי אויס, אז ענטפערן אמן איז די מבחן אויף די אמונה פון דעם איד אין די ווערטער פון די חכמים, און ספעציעל אין אזא צייט וואס די מידת הדין איז אזוי אנגעצויגן, דארף איינער וואס גלייבט אין די רייד פון די חכמים זיכער גאר שטארק אכטונג געבן אויף ענטפערן 'אמן', ווייל דאס איז דאך א זאך וואס איז נישט אנגעבינדן אין א שווערע טירחה אדער קאסט אסאך געלט, און אויב מא'יז נישט מקפיד אויף דעם, איז זיין אמונה אין חכמים נישט גאנץ, און דערפאר הייסט עס 'אמן' מלשון 'אמונה', ווייל דורך דעם שאצט מען דעם אמונה פון א מענטש! (קונטרס 'שומר אמונים').

חז"ל האבן דאך פארשפראכן אז ענטפערן אמן איז מבטל דעם מידת הדין, אויב אזוי, וויאזוי קען א מענטש אין אזעלכע שווער צייטן פארנאכלעסיגן אין אזא געוואלדיגער עצה?!

דער פאלגענדע ערצייילונג האט פארציילט דער פריוואטער דרייווער פונעם הייליגן צדיק דער "בבא סאלי" זי"ע:

געווען איז דאס עטליכע יאר צוריק, ווען איך האב געפירט דעם צדיק אונטערוועגס מתפלל צו זיין ביי איינער פון די צדיקים אין ארץ ישראל און אויספועלן א ישועה.

געווען איז דאס א געווענליכע ריזע אויף איינער פון די שטראזן, ארום און ארום האבן מיר געזען קעמלען שפאצירן אויף די פלאקערדיגע גאלדענע זאמד, און דער הייסע מדבר'דיגער ווינט טרייבט מיט קראפט.

דער הייליגער באבא סאלי זיצט אויף זיין ארט איינגעהילט אין זיינע כוונות און לערנט פון אן אפענעם ספר.

פליצלונג, הערן מיר פונעם אונטערגרינד א שווערן געריש פון א גרויסן טראק וואס האט זיך דערנענטערט צו אונז, געווען איז דאס א גרויסער טראק וואס האט געטראגן אויף זיך א 'דעליווערי' פון פרישע מאראנצן וואס זענען ערשט געקלויבט געווארן פון די בימער אין פעלד, און זענען אצינד אויפן וועג צום מארק פארקויפט צו ווערן. פליצלונג, ערוועקט זיך דער צדיק פון זיין זיץ און גיבט א שריי אויס צו מיר: "שנעל! ווענד זיך צום דרייווער פונעם טראק, און בעט פון אים איין מאראנץ פאר מיינטעוועגן", אין די ערשטע סעקונדע האב איך זיך זייער געוואונדערט: 'צו וואס דארף דער צדיק א גשמיות'דיגע מאראנץ? קוים וואס ער נעמט עפעס אריין אין מויל דורכאויס דעם טאג צוליב די שווערע תעניתים און סיגופים וואס ער לייגט ארויף אויף זיך! אבער אז דער צדיק הייסט - פאלגט מען!

איך האב אנגעהויבן צו פארן נאנט צום טראק און איך האב אים געפיפן עטליכע מאל, דער דרייווער פונעם טראק דרייט אראפ זיין פענסטער און פרעגט מיר 'וואס איז געשען? וואס איז דיין פראבלעם?' "א מאראנץ!" פרוביר איך איבערצושרייען דעם הייבן גערויש "דער צדיק דער בבא סאלי בעט איין מאראנץ פון דיין טראק!".

דער טראק-דרייווער גיבט א קרום מיטן נאז און ענטפערט צוריק פונעם פענסטער: